

TALOUSARVIOALOITE 727/2008 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille

Eduskunnalle

Alueellisen kehityksen näkökulmasta koulutuspolitiikka on yksi kehityksen keskeisistä osatekijöistä. Kuusi yliopistokeskusta perustettiin, kun korkeakoulujen alueellisen kehittämisen työryhmä esitti, että heikoimmin kehittyneiden maakuntien osaamisperustaa tulisi vahvistaa.

Yliopistokeskukset perustettiin vuonna 2004 Kajaaniin, Kokkolaan, Lahteen, Mikkeliin, Poriin ja Seinäjoelle. Nämä yliopistokeskukset vahvistavat yliopistotoiminnan alueellista kattavuutta, ja näissä kaupungeissa on tätä kautta ollut mahdollista kehittää yliopistojen toimintaa. Keskuksen kautta on myös mahdollista tehdä toimivaa yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa, ja sitä onkin toteutettu mm. yhteistyönä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Laadun yliopistokeskusten osalta ovat taanneet varsinaiset yliopistot, jotka ovat antaneet yliopistokeskuksille valmiin väylän toimia tiivistä yhteistyössä myös muun tiedemaailman kanssa.

Yliopistokeskukset luotiin vahvistamaan sellaisten maakuntien osaamisperustaa, joissa ei ole ollut tiedekorkeakoulua. Yliopistokeskukset ovat toimineet erilaisista lähtökohdista niin, että joissakin on jo lähtötilanteessa ollut merkittäväkin tutkintoon johtava koulutustehtävä. Tutkimustoiminta on kaikissa tapauksissa ollut suuresti riippuvaista sijaintipaikkakuntien tai maakuntien mahdollisuuksista panostaa osaavaan tutkimushenkilöstöön ja -ympäristöön. Yliopistokeskuksille myönnetty määräraha on ollut varsin rajallinen työkalu kilpailukykyisen koulutus- ja tutkimusympäristön kehittämiseen.

Yliopistokeskukset ovat avanneet esimerkiksi maisteriohjelmissa, verkostomaisissa koulutusohjelmissa ja poikkitieteellisissä projekteissa hyviä toimintamahdollisuuksia. Lisäksi ne toimivat usein juuri niillä aloilla, joilla on merkitystä maakuntien elinkeinorakenteelle ja niiden kehittämiseksi. Aluevaikutukset ovat selkeät.

Yliopistokeskuksia tuleekin nykyisten toimintojen lisäksi kehittää aikuisväestön osaamistason nostamisen alueellisina koordinaatio- ja kehittämiskeskuksina alueiden ja niiden yritysten kanssa yhdessä toimien. Yliopistokeskukset muodostavat muuten "yliopistottomille" alueille myös yliopisto-tasoisien tutkimustoiminnan keskuksen. Nämä yliopistokeskusten molemmat ns. kolmatta tehtävää toteuttavat roolit tulee huomioida jatkossakin yliopistokeskusten asemaa ja tehtäviä arvioitaessa. Yliopistokeskusten toiminnan rahoitukseen on saatava pysyvät mekanismit, jotka eivät ole riippuvaisia ulkopuolisesta rahoituksesta, kuten EU:n rakennerahastoista. Yliopistokeskukset tulisi saada mukaan myös uudistettavaan yliopistojen kehittämislakiin.

Opetusministeriö on osoittanut koordinaatorahaa yliopistokeskuksille. Tämän lisäksi keskuksien ovat saaneet vuosittain noin 3 miljoonan euron kehittämisrahan, jota on voitu käyttää toimintojen käynnistämiseen sekä aluevaikutusten vahvistamiseen. Nyt summa on budjetissa vain 2,5 miljoonaa euroa. Pitkäjänteinen kehittämis-työ vaatii kuitenkin jatkuvaa rahoitusta. Hallitusohjelmassa on luvattu kehittää edelleen yliopistokeskuksia. Jotta tämä olisi mahdollista, olisi

TAA 727/2008 vp — Tuomo Puumala /kesk ym.

yliopistokeskuksille osoitettava ensi vuodelle
riittävä rahoitus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2009 talousarvioon momentille 29.50.20
lisäyksenä 1 100 000 euroa yliopisto-
keskusten perusrahoitukseen.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Tuomo Puumala /kesk
Timo Korhonen /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Timo Heinonen /kok
Mika Lintilä /kesk
Timo Kaunisto /kesk
Paula Sihto /kesk
Hannakaisa Heikkinen /kesk
Susanna Haapoja /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Kimmo Tiilikainen /kesk
Jari Leppä /kesk
Jutta Urpilainen /sd
Janne Seurujärvi /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Jouko Skinnari /sd
Reijo Kallio /sd
Petri Pihlajaniemi /kok

Esko Ahonen /kesk
Merja Kyllönen /vas
Olli Nepponen /kok
Markku Pakkanen /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Kari Kärkkäinen /kd
Antti Rantakangas /kesk
Markku Rossi /kesk
Sampsa Kataja /kok
Ilkka Viljanen /kok
Bjarne Kallis /kd
Krista Kiuru /sd
Petri Salo /kok
Veijo Puhjo /vas
Oiva Kaltiokumpu /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Håkan Nordman /r